

Novine prihajajo vsako nedeljo. Cena: doma na skupni naslov 25 D., na posameznoga 30 D., v Ameriko štiri dolare. Amerikanci dobijo za to ceno brezplačno i Marijin List pa Kalendar Srca Jezušovoga, domači naročniki pa kalendar za polovično ceno. Naročajo i plačajo se na upravnisti v Crenšovcih, Prekmurje. Uredništvo je v M. Soboti.

Izdajateo: Kl. J. Jožef, vp. pleb. nar. poslanec.

NOVINE

'Glasilo Slovenske kraljine'

Oglase sprejema uredništvo, upravništvo i tiskarna. Cena oglasov: cm² 75 par; 1/4 strani dobi 20%, 1/2 strani 25% i cela stran 30% popusta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetipet reči 5 Din, više od vsake reči pol D. Med tekstom cm² 1:50 D., v poslanom 2:50 D. Takso za oglase plača uprava i da za vse oglase od 5% do 50% popusta.

Rokopisi se ne vračajo

Što more zatajiti?

Vsaka stranka si vzeme za volitve nekše geslo, nekšo reč, štero pokaže kak glavni svoj namen za prišestno delo v državnoj zbornici. To geslo, ta reč je pri ništerni strankaj prav lepo se glaseča, pa včasi ravnotak prazna reč. Politiki, posebno takši, šteri nemajo kaj pokazati niti iz svojega programa niti od svojega dela. navadno ščejo volilce omamiti s takšimi krilatice i je pridobiti za svojo škrinjico. Dobro se ešče spominamo na takše krilatice pri Radiči, kda je najprle hodo okoli s svojov republikov, nato s svojim sporazumom potom s kmetskov slogov i bogzna, ka za eni zmešlavic. Ravnotak naši slovenski demokratje. Od narodnoga edinstva, od jugoslovenstva, od državnostvornosti so se cedila njihova vüsta. I vendar, je pri edni i pri drugi ostalo to brezi stalne vrednosti. Demokratom je narod nikdar ne zavüpaol, Radiči se pa hiža, štero je zozidao na te pesek svoji lepi oblüb, že podira. Ka pa Slovenska ljudska stranka? Na koj je zidala ona svojo politično organizacijo, da njeni volilci že leta pa leta ponovno stojijo trdno na njenoj strani nestrašeno, stanovitno? *Ta moč je njeno poštenje i njeno delo.*

Demokratski „blagoslov“.

Po bojni je naša stranka bila v vladi i je pomagala, da bi se kemprle zabrisale posledice svetovne bojne. Za vlade pokojnoga Protiča je ona zadnjokrat glasala za državne potroše i dohodke, to je za državni proračun. Tisti proračun je znašao samo pet milijard.

Na to je bila naša stranka po zasluženi demokratov potisnjene od ravnanje države vkrej za cela leta. V tom časi so bili demokratje na vladi i nekaj časa tudi radičovci. Ka mislite za koliko je v tom časi bio povišani proračun? Nikaj menje kak za celi osem milijard. Od petih milijard je naraseo na 13 milijard. I za vse to zvišanje dače so prav skrbljivo glasali naši demokratje. 1925, letaje bila vpelana dača ne ročno delo. Što jo je podpisao i jo s tem potrdio? Dr. Žerjav. Invalidska dača je bila podignjena za ednok više, čiravno invalidi neso dobili več penzije. Što je bio za nje? Naši demokratje s svojim ministrom Žerjavom. 59 člen zakona od dvajstini zvišavle že itak velke komorske dače. Podpisao je iste demokratski Žerjav. Za neplačane dače so bili zdignjeni intere-

ši od 8 procentov na 12. Što je to breme na nas potrdio? Žerjav. I tak dale dokeč je ne pod Radičom državni proračun dosejno celi 13 krat jezero milijonov.

Kak se je z edne strani proračun povišavao, ravnotak pa je z druge strani Slovenija od visikoga proračuna nikaj ne dobila. Naj pokažejo demokratje, ka se je v Sloveniji te čas delalo? Ali se je delala kakša cesta ali most ali pa železnica, kda se pobirao te velki proračun? Ne. Slovenija je dobila od toga jako malo.

Most v Dokležovji i nova cesta, kde so naši ljudje nekaj zaslužili, vse to je dala delati bivša pokrajinska vlada v Ljubljani, v šteroj so meli većino naši poslanci. Što je podpisao, da se naj dela železnica od Ormoža do Sobote? Na toj železnici se je telko časa delalo dokeč je ne prišeo Žerjav na vlado. Naši delavci se ešče dobro spominajo, da je za tisti čas delo popunoma prestalo. Kda je prišla naša stranka na vlado i je njeni poslanec Sušnik bio železnični ministar, je začelo delo znova iti naprej. On sam je prišeo osebno gledat vse delo i je nakazao za to potrebne peneze. I tak je železnica bila dokončana. Od tistimao je pri nas ne bilo nikaj delanoga.

Menši proračun.

Kda je letos stopila naša stranka z radikali v vlado, je bio že proračun gotov. Vendar pa so naši poslanci napnoli vse, da se je te proračun z bogšao na Slovenijo gledoč. V prišestnom prinesemo vsa ta z bogšanja, da bi narod vido kakše delo je vršila naša stranka i ka so napinjale druge. Za zdaj pa naj bo to zadosta, da je letošnji proračun za 1039 milijon menši kak lanskoi. To je velko delo, štero je zvršila stranka našega poštenoga ljudstva v časi, ka je bila dva meseca na vodstvu države.

Celo tistim, šteri so prle nasjedali razločnim potfarjanjom, so se odprle oči. Srbski list „Samouprava“ piše od naše stranke sledeče:

„Kda je aprila meseca prestalo delo med radikali i dr. Korošcovov strankov, smo meli za potrebno, da na tom mestu posebno naglasimo vse plodovite lastivnosti Slov. ljudske stranke i vso odkritosrčnost, s šterov smo z njov sodelali i štera se je pokazala v zvezi z nami. Naglasili smo, da dela pošteno i plodovito, da ne prinaša v svoje delo demagogije (zapelavanja) i da prevzeme odkrito odgovornost za vse, ka se je napravilo.

Tisti, ki vse to premisli, se nede niti najmenje čudivao sporazumi med Vukičevićom i Korošcom. Od prijateljstva med radikali i Slov. ljudskov strankov, bota meli haske ob stranki, Slovenija i cela država.“

Pri toj priliki se spomina imenüvani list tudi naši demokratov i pravi, da so meli vso oblast v Sloveniji v rokaj i vso to oblast so porabili samo za preganjanje drugih.

To je tisto, ka lahko naša stranka pokaže i njoj ne trbe leščeči, prazni oblüb. Dosta je morala trpeti za to svoje delo. Neprestano je zvala za časa korupcije k poštenjej. Za vse to je žela samo zasramovanje od strank, štere so mislile, da njihovomi gospodstvi nede konca. Pa v njeni vrstaj je raslo višpanje od dneva do dneva. Po prestani letaj zaničüvanja je prišla sprememba. Tisti, ki so jo meli za nespametno s svojim poštenim i za ljudstvo hasnovitim programom, so zdaj osamleni, nihče je ne mara, ona pa ide s popunim zanosom na volitvi, z veseljom, da se njoj pali ponüja prilika, da napravi proračun pred vsem narodom od svoje španije.

Obračun z razločnimi demokrati i radičovci pa napravi ljudstvo 11. septembra pri škrinjicaj.

Ka si naj zapomlimo?

„Kmetški list“ novine slovenski radičovcov so prinesle zadnjič iz pera i tente g. dr. Rosine dugši članek, v šterom imenüvani gospod ščejo lepo povedati, ka je vse demokracija, ka je vera, ka je brezverstvo itd. Pravijo tudi, da je duhovniški stan med celim vučenim stanom on, šteri se je polodelavci najbolje približao v srci i za njega med vsemi stani največ včino.

Tak je teda? Či bi to mi povedali, te bi nam pravili, da se sami hvalimo. Istina je to i ljudstvo samo čüti, da je duhovnik tisti, šteri je ne tühinec nasproti priprostomi ljudstvi, njemi stoji na strani v vsej njegovi veseli i žalostni prigodaj, njemi je na pomoč, kde le more.

Samo edno nam nejde v glavo. Zakaj pa te radičevci delajo proti tistoj stranki na Slovenskom, za štero se je odločila, zvün par, vsa duhovščina? Ali ne kaže duhovščina, štera je narodova s svojim srcem, s tem da se je odločila za Slov. ljudsko stranko, svojimi narodi, kde je njegovo mesto, či šče dosegni lepšo bodočnost. Zakaj pa te podpirate stranko, štera je te duhovnike ošpotale, da so „po-

poski mašetarje“? Zakaj agitirate za stranko, štere nosilec je Radič, ki je od toga duhovništva pravo na shodi v Krškem, da je od sto komaj eden dober, pa ešče niti te ne? Ali Vam je znano g. doktore, da je Radič pravo v Soboti na svojem shodi, ka „kda pop misu čita misli na vraga“? Či ne vete, te Vam naši volilci pošlejo odgovor 11. septembra. I te bote vidli, da kmetski stan, šteroga radičovci tak radi krmijo z „magarci“, tudi ma oči pa pamet v glavi, i je že spoznao radičovske mühe.

Lisica mačka, maček miško, miš pšenico pod goro, pod to gorico zeleno, tak smo inda radi popevali. Zdjaj pa hodijo okoli radičovci pa pravijo kmet naj kmeta voli. Jako prav je dao na to odgovor eden stari kmet: „To je resan“, so pravili možak, „či bi v poslanskoj zbornici samo kosili, orali, vlačili, mlatili pa valekali, te bi tam samo polodelavci najbogše opravili. Ar so pa tam prefrigani politiki, zato je potrebno, da so tam tudi takši ljudje, ki njim proti postavijo svoj razum i se tak z njimi bojüjejo.“ Mislimo, da so te možak vsakomi iz srca povedali.

Zdjaj pa poglednimo kakši so tisti kmetovje, štere kandidira radičova stranka v Slovenskoj Krajini! Za dolnje-lendavski srez kandidira Albin Prepeluh, znani socijalni demokrat, ki je bio svoj čas tudi komisar v Trbovlaj pri rudniki kde so milijone nešterni zaslužili brezi oranja i sejanja. Teda lepi »polodelavec«. V sobočkom srezi pa kandidira hrvatski fiškališ dr. Odič. Tudi znamkar polodelavec? Radičovci so tam, kde so pri zadnji volitvaj kaj več glasov dobili, vseširog postavili polodelavce. Namen pa je očivesen.

Tisti kriči komi hiža gori, tak pravi naš človik v razločni prigodaj. Tudi demokratje kričijo, ka prej ščejo naši dosta učitelov odpüstiti i nešterni šolaj precu razredov zmenšati. Delo stoji tak: Demokratje so v nešterni svoja gnezda nastavili preveč svoji privržencov, tak ka so po vnogi mestaj meli razredje samo nekaj dece. Po drugi mestaj posebno po bregaj, kde je služba dosta žmetnejša, pa so postavljali učitele, šteri so njim ne prirasli k srci. Tam so razredje prenabito puni. To nepravilnost je trbelo odpraviti i učitelstvo razdeliti, kak je prav. To nikaj drugo se je zgodilo te dneve. Vidite i za toga volo se demokratje zaletavlejo v naše ljudi. Se pač vidi, da pravica i red pa demokratje nemrejo vküper biti.

VOLILCI!

11. septembra bodo volitve narodnih poslancov! Te den bodo Slovenci ki ščejo pravico, red i mir v državi, volili Slovensko ljudsko stranko.

NEDELA.

po risaiaj 9. Evangelij je spisao sv. Lūkač v 19. poglavji od 41. do 47. vrste. Tisti čas, kda se je Jezus približao Jeruzalemi i je vido varaš, se je razjokao nad njim, rekoč: „Da bi spoznal tūdi ti, i posebno te svoj den, ka ti je v mir, zdaj pa je skrito pred tvojimi očmi.“

Premislimo, pri kakšoj priliki je Kristus te reči povedao. Den njegovoga trpljenja se je že približao. On sam se je odločo, da da svoje življenje za naše zveličanje, da merje on, naj mi živemo. Lūdstvo ga pri toj priliki spreva, njemi napravi slovesen sprejem v jeruzalemskom varaši. Vse to je sprijao Odkūpiteo za to, naj bo to predpoda njegovoga odičenja. Venda pa, kda je na sredi vesele vnožine, štera je vriskala i njemi polagala veje pa svoj obleč na njegovo pot, je postao pri pogledi na varaš žalosten se je zajokao.

Zakaj je jokao? Ali mogoče za to, da je šo na križno pot, štera se je že začela i se bo dokončala na križnom drevi? Ne. Sam je povedao, da se joče zato, ar so njegovi rojaki ne sprijali njegovoga navuka.

Izraelci so navadno pravili, da njim prinese Mesija mir. Pri tom neso mislili samo mirū kak ga mi navadno mislimo, kda gučimo od domačega mirū, ali od mirū med narodami, nego so mislili pri tom na vse dūhovne dobrote, štere nam je prineslo odkūpljenje. Mir med Bogom i človekom, šteroga je Kristus pomiro z Stvoritelom, mir, šteroga zadobi dūša, kda v

njoj prebiva posvečaja milošča, mir šteroga nam prinaša v dūšo prava vera i od Kristusa nam dani verski navuki. Vse to je mislo tūdi Kristus, gda se toži, da je Jeruzalem njegovog ljubleno mesto ne spoznal, ka njemi je v mir, to se pravi, da je ne spoznal, ka je njemi v odkūpljenje.

Vidi se v denešnjem evangeliji, kak nežno je lūbo Jezus v svojem zemelskom življenji svoj narod. Trdokornost ga je nazaj držala njegov narod, da je ne sprijao njegovi navukov i ta trdokornost jemi je bila v pogūbljenje. Bog kaštiga včasi cele narode. Pa ne samo v dūševno pogūbljenje, nego tūdi v zemelško. Jeruzalem je prvi prelevao krščansko krv i zato je morao prvi med vsemi tistimi narodami, šteri so krščanstvo preganjali i zato morali minoti z lice zemle, biti kaštigani, da so bili njegovi prebivalci odegani v robstvo i razegnani na vse strani sveta. Kristus je v svojoj vseznajočnosti vido to kaštigo, vido velko trpljenje svojega naroda i se je za to nad njim razjokao.

Domača vzgoja.

B. Vzgoja in pouk.

Vzgoja k delavnosti. Poleg vzgajanja značajnosti je najbolje potrebna vzgoja za delavnost. Delo, šteroro rodi sad, telesno pa dūševno, je za človeka velka sreča. Ono zatira nezdrava, slaba nagnjena in kaže vsem močem pravo pot.

Istina je, ka je dečinska doba najbolje čas za spilati, vseedno pa more vzgojiteo že v toj dobi misliti, kak bi dete neopaženo spravo od špilanja k deli. Kelko duže se te prehod od špilanja k deli odlašja, telko težji je. Pri kmetaj in obrtnikaj te prehod navadno nej težki. Pelde, smo pravili, ka vlečejo. Deca kmetski pa obrtniški starišov najprle samo tak za špilaraj delajo tisto, ka njuvi stariši ali pa drugi domači. Pri tom se pa že navadijo delati. Na tak način pridobljeno priličnost sledkar iz potrebe ponučajo. Samo ob sebi se razmi, ka nūcanje dece pri deli vsikdar more biti v dopūstni mejaj, Nesmi delati mladina telko, ka bi je zamorili.

Vzgoja razuma. Ni pa dužnost starišov samo vzgajati dece k bogolūbnosti, poštenosti in krejposti, liki oni morejo tūdi že položiti fundamente za vse včenje, štero pride za tem, morejo začeti z vzgojov razuma. Vpelati morejo deco v prirodopis, zemljepis, prirodoslovje, zvezdoslovje itak dale. Na kmetaj je tū delo čista lejko. Deca majo vsakši den pred sebov naturo z vsemi njenimi stvarmi in pojavi. Vidijo vsakši den drevje, grmovje, zelenje in drugo, od starišov ali od drugi ljudi zvedijo za njihova imena in to so začetki prirodopisa. Vidijo vesnice, berge in doline, struge in potoke, pola, travnike in šume in to so začetki zemljepisa. S tem, ka opazūjejo svetleščo, senco, farbe, roso, slano, dešč, sneg, bliskanye in čūjejo zvoneje, pokanje, grmenje in drugo se včijo prirodoslovje. Začetki zvezdoslovja so to, ka opazūjejo sunce, mesec in zvezde.

Deca so že po naturi takša, ka radi vse zvedavlejo in ka bi radi vse znali, vej pa vsikdar spitavlejo „ka je to?“, „ka je ono?“, in či zvejo pali pitajo „zakoj?“. Vzgoja razuma je nej težavna. Deci trbej samo spuniti, ka pitajo in njim trbej to na primern način povedati.

Slovenska Krajina.

— **Sedemstoletnica smrti sv. Frančiška** se letos z mesecom oktobrom dokonča. Tretjeredniki Slov. Krajine, ar smo jo lani zavolo betega voditela tretjeredniške skūpščine v Črensovcih ne mogli obslūžavati, jo bomo letos v Črensovcih. Spored slovesnosti bomo pravečasno objavili.

— **Kalendar Srca Jezušovoga je stopo v 25. leto!** To naznanja vsem naročnikom Novin i M. Lista vredništvo. I gda Vam, dragi naročniki to na znanje damo, Vas oprosimo, da prvo zročite to petdvajstoletnico v vaše goreče molitve, zatem pa, da močno poprimete za delo, ka si nenaročniki naših listov naročijo naš kalendar, ka slabi kalendarje, šteri večkrat pridō ljudem do rok, se popolnoma odstranijo. Naš kalendar bo jako lepi i precī vekši kak lani.

— **Tišinske farnike oprosi vredništvo kalendara Srca Jezušovoga, naj**

poleg mogočnosti penez kaj denejo vkūp i odnesejo svojemi g. plebanoši, ka za nje napravimo v tišinsko cerkev glavo (relief) iz mramora od pokojnoga dr. Franca Ivanoczyja, ki so kak tišinski plebanoš dali vō i vrejūvali pred 25 leti prvi kalendar Srca Jezušovoga. Gospoda plebanoša so vrednik kalendarja že oprosili, naj te dare prevzemejo. Vsem se za darovitnost i trūde že naprej zahvali vredništvo kalendara Srca Jezušovoga.

— **Bogojina.** S 1. augustom smo dobili v Bogojino orožnike, ki so se preselili iz Dobrovnika k nam. Vsi Bogojančari pozdravljamo to novost. Jako nas veseli, da smo pa nazaj dobili orožnike, kak so že bili pred par leti. Z veseljom je prijmemo med sebe. Želejmo njim, da se dobro počūtijo v Bogojini, zato ka smo Bogojančari ponosni na Vas.

Vūpajmo, da dobimo v kratkom, kak je že bilo povedano, tūdi pošto. Pošta je v Bogojini jako potrebna. Imamo župnišče, šest-razredno šolo, dva trgovca — zdaj tūdi orožnike — dale, več dijakov, kak v šteroj šteč drugoj vesi. Iz trga sledi, da bo imela pošta ešče preveč dela. Prosimo, župana i druge gospode, da se naj zgodi to kem prle.

— **Nova meša v Bogojini.** 4. septembra bo v Bogojini nova sv. meša. Meli do jo g. p. Egidij Horvat Mladi novomešnik so v Zagrebi napravili svoje visoke šole, tam so tūdi posvečeni. Primicijant so sin g. župana. Čestitamo i mladomi novomi mešniki i vsem domačim!

— **Ne je vredno.** V Trnji so Petercov Martin s svojim sinom zdigavali nekši ploj. Sini je drevo vujšlo zrok. Očo je potegnolo za sebov, zgūbili so ravnotežje i spadnoli na ploj. Navdarili so si želodec i sklenzen, Kda so ji spravili v bolnišnico, so pravili: »Ne je vredno.« Pa denok so za dva dni mrli. Sprevedilo jih je na zadnjoj poti dosta znancov, ar so bili prilūbleni. Domačim naše sožalje, pokojnomi pa večni mir!

— **Novo šolsko leto** se bliža, zato prosi ravnateljstvo Martinišča, da vsi bivši gojenci, ki so se ešče ne priglasili za sprejem, naj to včinijo

FRANJO HORVAT.

Pokora za greh.

V začnjoj noči leta se je narodo Farkašov Peter, celo v tistoj vōri, šteroro ljudje, ki ešče verjejo v comprnaje i druge takše reči, ne držijo za srečno. Tak pravijo takši ljudje, da gda se što narodi, te stojita pri zibeli dobra i lagoja sojenica, da kocke mečeta nad detetinim življenjom. Če zmaga dobra sojenica, te dene ta prve detečine skuzē v gēmantno posodo i jij dene gori na nébo. I ta zvezda potom čuva nad detetom v celom žitki. Če pa zmaga lagoja sojenica, si ta detečine skuzē, štere so postale pravi gēmant, dene kak kinč na svoj obleč. Pravim, tak pravijo babjeverni ljudje. Celō ešče to pravijo, da se je na Silvestrovo zato ne dobro narodili, ar té pomaga dobra sojenica novomi leti stopiti v življenje i tak nema časa, da bi vzela gori detečine skuze i jij djala na nébo i tak postanejo te skuze kinč lagoje sojenice ali pa sneg.

Gda pa sneg pokrivilo naturo, te je po sveti mrtvo življenje. Vseširokom se razlevle mrtva tišina, nega pesmi

ptic i veseli pastirov, nega oračov po njivaj, samo kovrani kričijo po snežni polaj i logaj. Žalostni pogled se mūdi človeki te po snegi, ar nega vōni nikšega življenja. Den i noč sta mrtva. I popotnik, če zablodi i bi nūcao pomoč, je ne dobi, zvūn če se gde v bližini ne znajde kakša hiša ali ves. I nad tem naturnim mučanjom té obide strah i zaplašje nad človekom. Cela pokrajina je kak morje, štero je zmrznolo, sunce pa kroži nad njim kak utrūjena ptica, štera je postanola od starosti kratkovidna, da ne vidi več z višine, nego blodi nad zemlov . . .

I na toj širnoj ravnini, pokritoj s s snegom, prebivlejo ljudje. Tam, gde te niti ptica ne hodi, stojijo človeška bivališča. Iz zemelske nižine se zdigavle nalejci dim i se vleče v dolino nad ravnicev kak tenka mrena.

Iz male kučice poleg maloga ložiča se zdigavle tūdi nalejci dim. Sneg leži okoli nje i se komaj ror vidi iz snega. Te kučice vrt je Farkašov Paveo, šteri ešče hvali sneg, ar ne varje samo setve pred mrazom, nego tūdi v hišo ne pūsti zimsko lagojino. Farkaš nema zdaj dosta skrbi. Čda je

napravo par leseni žlic, leže doli na toplo bundo poleg peči. Njegova žena pa dene vkraj možino pipo, štera je obslūžila za dnes svoj poseo, pospravi les i šibe za košare i šker.

Že je ležao nad pokrajinov nočni mrak i ravno je štela Farkašica pihnoti posvet, gda je začūla lejko klonckanje na dveri. Mislila si je:

„Mogoče je niti ne človek to, ka ka je tak potih i bojzljivo poklonkalo. Mogoče je samo fitca, štera je zablodila i v toj hladnoj zimskoj noči tak prosi toplejši kot za počinek. Što pa ma smileno srce, poslūhne tūdi prošnjo fitce.“

Šla je zato k dveram, da bi vidila, ka je, bila je preslaba, da bi mogla odpreti dveri, ar se je v nje odpro veter. Pozvala je moža, šteri je že napo senjao pri toploj peči. Včasj na prvo reč je skočo z mesta i bio pri dveraj i jī z možnov rokov odpro. I dobri dūši sta poglednoli v zimsko viherno noč . . .

Edna ženska je ležala v snegi. Ne je več znala nikaj od sebe. Bledi posvet olenkice je razsveto smrtno blede lice, štero je bilo puno mok.

Tak bridko občūtje je zbudilo to v vsakšem človeki, šteri je na nje pogledno, da bi se Farkašoviva najraj zajokala, če njima ne bi prišlo včasi na pamet, da več vala eden dober tanač, kak eden lagev skuz. Prijela sta smilenja vredno i onemoglo bitje i sta je odnesla v hišo.

Bogme, ne je bio to hūdobni dūh, da bi pripelao siroto Pintarico se. To je najmre bila Pintarica. Djala sta jo na mehko posteo, podvorila sta njoj z lūbeznostjov i pozvala sta Imrico, štera je bila na giasi, kak dobra pomočnica, kda pride ženskam njihova vōra.

Proti jūtri je ležao že na posteli mali Peter poleg svoje matere, štera se je pripravljala na odhod s toga sveta. ar ka vala liliji, štero je viher potro, če šče tak lepo skrbijo za njo i jo polevlejo. Nesmileni življenjski viher jo je vmōro. Pintarica se je zahvalila za skrb, pritislola je šče ednok na srce svoje najdragše, svojega Petreka polūbila je, potom pa je odišla na pokoj, ta, gde ne boli več nikaj, gde ne čūtijo več bolečin varane lūbezni.

Oblaki so pokrivali nebo, po širnoj ravnici je besno viher, gda so nesli Pintarico na cintor.

kak najpre. To se opravi osebno ali pismeno.

— **Ešče ednok pojasnilo.** Pri zadnjem nerazporazumljeni zavolo blokov je spadnola menša na Matjašec Štefana, da je on isti glas poslal uredništvu. Na to gledoč uredništvo izjavlja, da njemu je imenivani nikšega glasa ne poslal i je teda ne v nikšoj zvezi s tistim, ka je bilo objavljeno, Uredništvo.

— **Biciklin iz kukorišča** bi gvišno koštal več kak 5 din. pa bi ešče bio za nikoj. Ti pa lejko dobiš pravoga finoga za te peneze či si samo küpiš srečke Martinišče.

— **Gasilci!** Zvedeli smo, da z neštarni vesnic kre Müre ščejo iti 7. t. m. na Miklošičovo slavnost v Ljutomer. Vsem tem naznanimo, da se bodo gasilci v te namen zbirali v Ljutomeri ob 9. vöri pri Kukovcovom mlini.

Tjedenske novine.

— **Prosvetno društvo v Ljutomeri,** pripravla na den 14. i 28. avgusta krasno zgodovinsko Finžgarovo igro „Naša kri“. Začetek ob štiraj zadvečara. Vstopnina po navadi. K obilni vdeležbi vabi odbor.

— **Velka vročina** je ne samo pri nas, nego tudi v Nemčiji. Tam samo pri kopanju vsaki den merje do 10 ljudi od sunčeni bodlajov.

— **Vezuv vömeče.** Zadnje tjedne je Vezuv nenavadno močno začeo iz sebe metati velke oblake dima. Nato se je vlejala z njega lava, štera je toti preci našerci tekla, vendar je ne bila nevarna. Te dneve se ognjenik malo pomiro.

— **Velka avtomobilska nesreča.** V Dalmaciji so se visoki ministrski uradniki vozili po službeni posla. Kda so že skoro prišli do svojega cila, se je avtomobil zaletel v zid kre ceste. Dva uradnika sta več metrov daleč odletela s avtomobila. Eden od njiva je bio na mesti mrtov, drugi pa se je mantrao ešče dve vöri potom pa je tudi mro.

— **Nova iznajdba.** Eoroplani pač ščejo v prišestnom nadomestiti celo železnico pa avtomobile. Zdaj so že napravili takši eoroplan, na šterom

je tudi krčma ali kak vučeni ljudje pravijo restavracija. Pravijo, ka prej biciklin nešče voziti vna, eoroplan pa ešče najbrž bole ne, posebno v želodci pilota, šteri ravna stroj.

— **Nova katoliška univerza.** Poznanjski primas i več püšpekov na Poljskom so sklenoli, da nastavijo novo katoličansko univerzo v Adelnavi.

— **Ka je bole nevarno?** Vnogi ljudje si mislijo, kak nevarno se je voziti po zraki v eoroplani. Tomi pa je ne tak. Natančne statistike dokazale, da je vožnja po zemli dosta bole nevarna kak pa v zraki. Največ ljudi najde smrt na železnici. Te broj skoro dosegnejo nesreče na avtomobilaj. Tak na priliko v Londoni skoro vsaki den povozijo avtomobili 8 do 10 ljudi. Razmeroma najmenje pa se jih ponesreči na eoroplanaj.

— **Te pa je meo srečo.** Te dni je vozo brzovlak od Maribora proti Čakovci. Naednok se je čulo, da pod vlakom nekaj jako ropoče i prašči. Potniki so poglednoli z vlaka i vidli kak se od njega skotalo nekaj živoga. Naskori na to sta s te kolobocije skočila dva konja i eden človik. Vlak je najpre povozil ednoga foringaša. Meo je pa srečo, da so konji že prišli mimo vlaka on pa pod njega. Vendar pa so potači šli tak mimo njega, da se njemu je nikaj ne zgodilo. Te si je pa že odehno, kda je vido ka se je zdrav rešo.

— **Ka vse njim pride na miseo,** naimre deci. V Ljubljani so meli minoči tjedne letalci nekšo prireditve, pri šteroj so pokazali tudi gledalcom, kak letalec skoči z posebnov pripravov z eoroplana, či njemu preti nesreča. Ta naprava je podobna mareli. To je vido eden ljubljanski paglavac i si misli prefrigana glavica, to bi jaz tudi znao napraviti. Doma vzeme marelo, ide na prvo nadstropje (štok) i od tam proba svojo umetnost. Spadno je s takšov nagloščov na kameno cesto, da si je obe nogi potro.

— **Nesrečna zmoia.** V vesi Berkaja na Rumunskom so meli nekše goščenje. Vertinja, štera se je štela postaviti pred gostami s svojov kuharskov umetnostjov je nekše puharaje.

nja i jahao k Farkaši. Z žmetnim srcom i s poveznjenov glavov, kak tisti, šteri ide pred sodni sto, je prestoplo prag, glasoviti Pintar, od šteroga so gučali, da se niti sodnika ne boji, je bio rdeči kak kuhani rak, gda je prosil Farkaša, naj njemu pokaže szina. Farkaš se je zravnao, da je bio za podlan vekši i z močnim glasom zakričao na Pintara.

»Kakšega sina ščeš videti? Kakšo pravico maš do njega? Po beri se, ali se pa zgodi, ka se šče s tebov ne zgodilo, ti brezbožni morilec svoje žene!«

I glasoviti Pintar je odišeo kak zbiti pes. Samo gda je prišeo že mimo loga, gde se je že začinjala njegova oratja zemla, je žalostno i sam za sebe zaspevao:

»Boli, boli, o kak boli za tebe, draga, me srce!«
»zabadav te boli srce, jaz nesam nikdar več za te!«

Ali tudi to je püsto, ar njemu je bilo grlo süho i nekaj ga je strašno težilo odznotra. Bija je düšnavešt. Po dugom časi pali skuza v njegovom oki . . .

Vzela pa je namesto navadne mele takšo, v šteroj so meli zmešano mišnico, za mišam nalekati. Od dvajseti gostov je 7 mrlo od zastrupljenja. Drüge je komaj rešila zdravniška pomoč.

Proda se posestvo.

Lepa zidana hiša, zidane štale, lepi novi svinjski hlevi, petonirani hodniki, studenec, lep sadni vrt in 5 oralov dobro obdelane zemlje, en oral lepega lesa. Posestvo leži v bližini sv. Križa na Štajerskem in se proda z gospodarski orodjem vred takoj za Din. 65.000. Kdor želi kupiti se naj oglasi pri

A. ŠTIBLER

ILJAŠEVCI

pošta Križevci pri Ljutomeru

K odaji

je lepo imanje v Bučečovci, štero obstoji s 5 oralov pola, travnikov, hiše i škednja. Prednjen hram je pokriti z črepom. Cena 50 jezero Din. Poizve se pri FRANC LOVENJAKI, Bučečovci št. 16., p. Križevci.

DIJAŠKO POLJE.

Za humanistični ali realni tip VII. razreda.

(Sedmošolcem v premislek)

Vprašanje obstoja višje gimnazije je, kakor vse kaže, rešeno. Ne bo se ukinil V. razred, stvoril se bo še celo VII. razred.

Z otvoritvijo VII. razreda pa nastopi novo vprašanje. Nov učni načrt za realne gimnazije, objavljen v Uradnom listu od 11. julija 1927. št. 74, po katerem se mora začeti poučevati v šol. letu 1927/28, ima dva tipa VII. in VIII. razreda, humanistični tip in reden tip.

Razlika med obema je sledeča: VII. razred humanističnega tipa ima tedensko 6 ur latinščine, 3 ure nekoga slovanskega jezika, 2 uri matematike, nima pa kemije i opisne geometrije; VII. razred realnega tipa ima pa tedensko 2 uri latinščine, 4 ure matematike, 2 uri kemije in in 2 uri opisne geometrije, nima pa slovanskega jezika. Približno enaka je razlika med obema VIII. razredoma.

Za kateri tip naj se odločijo sedmošolci?

Ne glede na vprašanje, kateri tip da boljšo formalno izobrazbo, ali humanistični ali realni, se mora vsak sedmošolec odločiti za humanističen tip že iz praktičnih razlogov.

Gotovo je, da gre večina dijaštva po končani srednji šoli nadaljevati svoje študije v bogoslovje ali na univerzo. Za bogoslovje je potrebno čim večje znanje latinščine, medicine ni mogoče študirati brez precejšnjega znanja latinščine, ravno tak ne farmacije, veterine i jusa; potrebno pa je nekaj znanja latinščine tudi za razumevanje tujk, ki so večinoma latinskega izvora.

Humanistična izobrazba pa ni boljša od realne samo za študij strok, kjer je znanje latinščine nujno potrebno, ampak celo za stroke, kjer se latinščine ne rabi. Znana je izjava univerzitatnega profesorja dr. Riharda Zupančiča da celo za študij matematike, torej realnega predmeta, bogšo podlago gimnazija nego realka.

Svoje čase sta bili v Sloveniji samo dve realki, v Ljubljani in v Mariboru. Znali so pa tudi nekateri ab-

solventi gimnazij veselje do tehničnega študija. In ne vem, če ni med našimi slovenskimi inženirji več gimnazijcev kakor realcev.

Zato je najboljšo, če se vsi sedmošolci brez izjeme odločijo za humanistični tip. Kdor se bo po maturi odločil za študij tehnike, lahko tisto malo opisne geometrije, ki jo da realna gimnazija, med počitnicami v 2—3 mesecih preštudira, o kemiji pa je itak dobil nekaj pojmov že v IV. razredu.

Trodnevni peš izlet po Goričanskem S. K. A. D. »Zavednosti od 26. do 29.

»Što pa to juče pa igra pod Martínovov kletjov« — so radovedno vprašali možak, ki so šli od gorice precej dobre volje. »Ja, to so dijaki, ka do prej vütro šli na izlet, te pa znan kaj probajo«, je odgovoril mlad fant. »Veš pa so to nej vsi eti odnet, ka ji je nikaj dosta«, so silili stari fantka. — »Gyes sam vido, ka so šli, lekaš pet ji je bilo, eden je möu palico, pa tisti z Blükovnice je tudi šou mimo naše hiže«, je korajžno odgovoril Pištek.

In res, nič manj nego 16 nas je bilo že na predvečer odhoda. Vsem se nam je bralo z obrazov, da se veselimo izleta.

V torek zjutraj, t. j. na dan odhoda, smo se zbrali ob 6 h pred župniščem za odhod. Vsak s svojim nabasanim nahrbtnikom, in še povrh violino ali tamburico; bila je celo flavta v našem »orkestru«. Vseh godal je bilo 9. Ergo, popolnoma dober orkester.

Komaj smo bili nad cerkvijo in je že zadonela pesem: »Če študent na rajžo gre . . . haha . . . jupajdija da!« Potem pa smo zagodli: »Volga, Volga . . .« Da se je res lepo slišalo, je dokaz to, da so še bližjemu oraču krave zastale in poslušal. Kolo na krene neprej, čez bogojanski vrej — skozi lep (ali vsaj bil je tak) smrekov gozd — mimo Kočarovoga mlina. Tu se ustavimo. Pridruži se nam zopet eden. In tako nas je bilo sedaj 17. Instrumentov pa 10. Ob potoku krenemo naprej. Ves čas godba, petje, vriskanje in sploh dobro razpoloženje povsod in pri vseh. Psi zalajajo — ljudje iz hiž — na polju se ustavljajo pri delu, pastirji puste krave in nam sledijo nekaj časa: Vsi se vprašujejo kam pa neki gredo tile muzikanti? Seveda še oddaleč se njim ne sanja, kdo da smo in kakšne namene imamo.

Preko Gaberščka pridemo v Selo. Mahnemo jo naravnost k starodavni kapeli. Preskrbimo si ključ in si jo ogledamo od znotraj. Vse, kar smo vedeli v njej važnega, smo si povedali. Znamenite freske so zelo ugajale vsem, zlasti onim, ki so je takrat prvič videli. Po kratkem odhodu — to se pravi, potem ko smo zaigrali par okroglih in njih nekaj zapeli — smo zapustili selansko kapelo, biser vsakega Slovenca. Ne daleč od kapele je baje stal nekdanj pavlinski sasmotan. In fres se vidi neke vrste terasa; pravijo celo, da se še dobi tu pa tam kakšni kos opeke. Preko gozda smo prišli na Makotrov breg, ki nam je izkazal prvo gostoljubnost. Ta prijaznost in gostoljubnam ostane vedno v dobrem spominu. Dobro pijačo smo še pozneje zelo čestokrat omenjali, ko smo res presneto žejali. Če smo bili že prej dobre volje, se razume, da sedaj, ko smo bili malo prikoraži, še boljše. Ves hrib nas je bil poln. Če nas je sedaj kdo slišal, je bil gotovo prepričan, da drugi kakor študenti ne moremo biti. Kajti zdaj se je že začela kazati prava stran dijaka — namreč duševna. Bolj prefriganim in iznadljivim je prišla vsaka prilika prav. Gorje tistemu, kogar so dobili pod zobe! Če se ni vedel spretno kretati, je gotovo propadel.

Eden izmed pušičarjev se oglasi: »Glejte, glejte fantje, zdaj se je jasno pokazalo, kateri so šli brez zajutreka in kateri ne! Kajti lačni se pasejo ves čas po grmovju!« In kateri so ti »vpraša ironično, samo tisti ki so prenočevali na . . . Drugi vsi v smeh!

Med takimi šalami, petjem, godbo in vriskanjem smo prišli v Berkovce. Takoj pri prvi hiži, ki je bila bolj zunaj vasi, se hočemo infirmirati za nadaljnjo pot. Goričanec misleč, da smo bogve kdo, nas madjarski nagovori: „Hová, hívá . . . ?“ Odgovor dobi tudi magjarski. Medtem pa eden izmed nas zine nekaj po domače. Goričanec se nasmehne: »A, gyá, te ga pa znau slovejski gučati.« „Ka pa šarkana,« smo se zadržali jezno, „vej pa smo mij Slovenci, domači ljudje.“ — „A gyá znáu, vej pa smo mij tudi Slovenje, samo ka smo nej znali, što ste vij.“ (Sledi.)

IZJAVA.

S. K. A. D. »Zavednost« je na svojem izrednem občnem zboru z dne 19. jul. t. l. sprejelo sledečo resolucijo:

Društvo se je odločilo za tip humanistične gimnazije, in sicer zato, ker smo že od začetka želeli imeti humanistično gimnazijo. Društvo poziva tudi vse dijake izven našega društva, da se odločijo sami za to vrsto gimnazije. Ni treba razlagati, kajti to je neizpodbitna resnica, da je humanistična gimnazija za življenje mnogo večjega pomena kot realna.

GOSPODARSTVO

Polske miši.

Po trej lejtaj so se pa pokazale polske miši v tak velkej vnožini, ka zaistino protijo vsem kmetskim pridelkom. Najbole občutijo to nesrečno golazen kmetje v dolnje-lendavskom srezu i to v okroglini far Böltinci, Törnische pa že tudi v Črensovci. Včasih kak smo zvedili, da so se pokazale polske miši, se je uradno zaprosila pomoč, ka bi se pokončevale miši, pa ta prošnja je ešče itak neurešena. Iz podpore občin, štera se je nedavno pobirala za pokončevanje te golazni, je ostalo nekelko pejnez, s šterim se je za prvo pomoč kúpilo dvöma najbolje poškodüvanima občinoma gvüšna vnožina čemera. Vse to pa je tak malo, ka se s tem neure nikaj dosegnoti. Kmetovje, na čakajte na državno podporo, štera mogoče pride prekesno, pomagajte si sami dokeč je ešče čas, vej v slučajih prilične rešitvi od strani države ne oblasti razdelimo ali pa sravnimo sredstva za drugoč. Najvekša nevarnost od polske miši nam proti zdaj takšim rastlinam, štere okaplemo, posebno graji, krumplo pa kokorci. Poleg toga tudi hajdini in prosej ne bo prizanašano. Združite se, pa skupno naročite gvüšno vnožino čemera.

Tak na priliko zadostuje za 1 (eden) plüg do 1 kg. priprave, s šterim se gvüšno pokončajo vse miši. Priprave za zastrüplanje miši si lahko naročite iz fabrike „Kaštel“ pri Karlovcu, za cejno 32 Din 1 kg. Naroči se lejko tudi po srezkom poglavari, da je kemprle tü. Te čemer se navadno dene zajtra, pa samo v lükne, v šteri se zna, ka so notri miši. Da je to delo bole gvüšno, je najbogše večer zadelati z zemlov vse lükne, ka smo te zajtra, kda devlemo čemer v lükne, bole gvüšni, ka so miši, ta grda zalega, gvüšno notri.

Vse občine, štere želejo naročiti čemer, naj se kem prle zglašijo na srezkom poglavarstvu v Dolnji Lendavi in to samo za dolnje-lendavski okraj.

Cene:

Zrnje: 100 kg. (metercent) pšenice 280 Din., žita 260 Din., ovsa 250 Din., kukorice 210 Din., ječmena 190 Din., hajdine 270 Din., prosa 250 Din. Živina: Govenska v Ljubljani kg. 8—10 Din., teoci 11—12 Din., svinje 15—16 Din. Krma: Sena 50—60 Din., slame 40—60 Din. metercent.

Borza:

1 Dolar 56 Din 15 par, Schiling 8 D 00 p. Čehoslovaška krona 1 D. 25 p., Nemška zlata marka 13 D. 48 p., Francoski frank 2 D. 20 p., Švicarski frank 10 D. 93 Taljanska lira 3·08 D.

Vabilo

na redni občni zbor „Agrarne zadruge“ v Črensovcih, ki se bo vršo dne 28. avgusta ob pol 12 vöri v prostorih upravnistva Novin s sledečim sporedom:

- 1.) Poročilo načelstva in nadzorstva.
- 2.) Volitev podpredsednika.
- 3.) Dovoljenje za odkup veleposestniške zemlje.
- 4.) Slučajnosti.

Če bi te občni zbor ob napovedanom časi ne bio sklepčen, se bo vršo pol vöre poznej na istom prostori drugi občni zbor, ki bo veljavno sklepaó ne gledoč na število navzočih kotrig.

NAČELSTVO.

Samostalno podporno društvo „SVETI KRIŽ“ v Chicagi Ill.

je jako dobro za prekmurske Slovence i Slovenke. V društvo se sprejmejo moški od 16. do 50., ženske pa od 16. do 45. leta. Vstopnina eden dolar pri sprejemi v društvo, mesečna plačila za društvo eden dolar. Za to plačilo dobi vsaka kotriga ob priliki betega vsaki den eden dolar podpore, za smrtnino pa 500 dolarov. Kotrig ma 300, gotovščine 12,000 dol. Seje se vršijo vsako drugo nedelo v meseci poldne ob dvema vöroma na No 1802 S. Racine Ave.

Odborniki so: preds. : Štefan Ros, podpredsednik: Ignac Krapec, nadzorni preds. : Ignac Markoja, tajnik: Štefan Hozjan 2049 W. Coulter Street, podtajnik: Martin Horvat, blagajnik: Štefan Jakšič, paziteo betežnih: John Hanc, računovoditela: Matjaš Grüškovnjak i Toni Balažic, paziteo društva: Štefan Kelenc.

Vsakovrstne sirove
kože

 kupuje
po najvišji dnevni ceni
Franc Trautmann
Murska Sobota
Cerkvena ulica 191.

PERGAMENT
PAPIR

se dobi po dnevnoj ceni
na malo in na veliko pri:

IZIDOR HAHN
MURSKA SOBOTA.

Posestvo

obstoječe iz 15 plügov prav dobre zemle, senožat in goric, želem dati na dugši cajt vö s polovice. Što šče gor vzeti, naj se zglašijo pri gdč.

ANI SERŠEN

na Kamenščaki pri Ljutomeri.

Posestvo v Iljašovcih.

Zidano hižo, velki sadovnjak, njivo i šumo, odam za 150.000 dinarov. Za pisma ne odgovarjam. Opita se v pekarni DROBNIK LJUTOMER.

Naročnina ino oglasi se sprejemajo za „Novine“ pri

I. HAHN trgovina s papirjem, s pisarniškim i šolskim potrebaščinami. Prekmurska tiskarna v Murški Soboti.	ERDOŠI BARNABAŠ trgovci z papirrom igračami v Murški Soboti št. 180. poleg rim. kath. cerkvi ino bivše pošte.
--	---

NA PRODAJ JE

v Radvencih mlin ob Ščavnici v dobrem stanu in na prometnem kraju s posestvom 5½ oralov (njive, travniki sadonosnik, vinograd) s hišo, gospodarskim sloopjem in hlevi. Natančneje se izve v gostilni PUHAR v Zbigavcih.

Dražbeni oklic.

Dne 25. avgusta 1927. ob 8 uri in naslednje dni se bodo prodajali v Murški Soboti v gradu na javni dražbi ti le predmeti: različno starinsko pohištvo, različne podobe, porcelan, steklo, večje število preprog, različne knjige, klavirji, več hrastovih sodov, več goveje živine, konji, več voz, 1 star avtomobil, različne nagačane živali, med njimi tudi ptice in drugo.

Po končani dražbi v Murški Soboti se bo oddajalo v Mačkovcih približno 500 m³ borovega lesa in 150 m³ borovih drv.

Na dražbo se bodo začeli pozivati interesenti še le čez pol ure po zgoraj navedeni uri. V tem času si te predmete lahko ogledajo.

Okrajno sodišče v Murški Soboti.

Vljudno naznanjam vsem p. n. interesentom, da imam za prišestno šolsko leto v zalogi vsakovrstne

šolske tiskovine in knjige

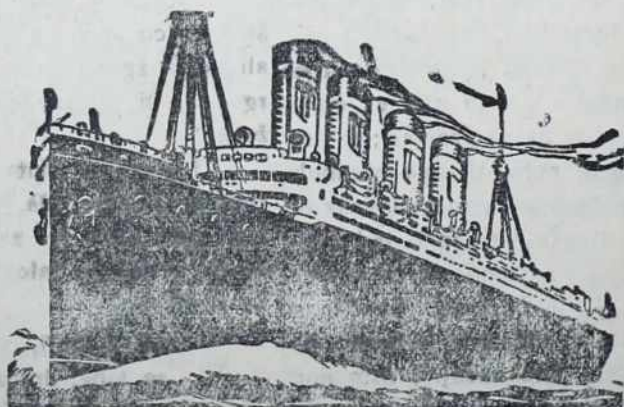
za gimnazijo in vse osnovne šole v Prekmurju. — Gg. profesorjem, učiteljem in trgovcem s knjigami priznavam 10%-ni popust pri večjem naročilu.

Priporočam se

IZIDOR HAHN

trg. s papirjem in knjigami
V MURSKI SOBOTI.

FRANCUSKA LINIJA ZAGREB
MIHANOVIČEVA UL. 4.

Sprema in odpravlja potnike vsaki teden trikrat za Južno Ameriko, Brazilijo, Argentinijo, Uruguay, Chile in Australijo. Vse pojasnila dobite brezplačno pri Francuskoj Liniji